

Anmeldelse af Minelab X-Terra 30 metaldetektor

af) Peder Vinther Pedersen, Århus

Som 7-årig var jeg med min far ude at pløje og fandt ved et tilfælde en 2 øre fra 1928 med øjnene i en af plovfugerne. Lige siden har jeg været fascineret af tanken om at finde gamle mønter i jorden. Jeg realiserede imidlertid først købet af en metaldetektor en del år senere. I 2006 købte jeg min første detektor, en X-Terra 30 fra Minelab.

Jeg brugte adskillige timer på at researche og læse om forskellige detektormodeller, før valget faldt på X-Terra 30. Jeg havde aldrig tidligere haft en metaldetektor i hånden, og det var vigtigt for mig, at min lyst til at komme hurtigt i gang ikke druknede i besvær med at skulle indstille et hav af forskellige funktioner korrekt. Jeg ville samtidig have en seriøs detektor, der holdt, hvad den lovede, men jeg var ikke parat til at kaste 10.000 kr. efter den. Efter et stykke tid stod det klart, at X-Terra 30 var den detektor, der bedst opfyldte mine krav. Modellen er ekstremt **brugervenlig**, og samtidig er den meget **prisgunstig**.

Jeg købte min detektor hos Detektorshop.dk, fordi hjemmesiden så professionel ud, hvilket virkede tillidgivende. Det professionelle viste sig at holde stik, og levering skete meget hurtigt. Jeg modtog detektoren i en lille kasse med posten. Skaffet består af tre dele, der let sættes sammen. Længden kan justeres efter brugerens højde, hvilket var en stor fordel for mig, da jeg ikke just hører til de laveste detektorførere. Kontrolboks og søgehoved blev herefter monteret – ligeledes uden problemer. Det hele skete på under fem minutter og uden brug af værktøj. Mit første indtryk af detektoren var godt. Kvaliteten virkede umiddelbart rigtig god. En ting, som X-Terra skal roses særligt for, er dens **meget lave vægt**: 1,3 kg.! Vægten betyder virkelig meget, når man skal søge en hel dag. Desuden er vægtfordelingen god, og underarmen kan hvile i den ergonomiske armstøtte.

Der findes i alt syv knapper på den stilrene kontrolboks, hvoraf den ene er til at tænde og slukke for detektoren. Derudover er der mulighed for at tilslutte høretelefoner. X-Terra 30 skal bruge fire almindelige AA-batterier, som holder tæt på 20 timer, hvilket jeg synes er meget imponerende.

Der medfølger en let-læst manual på engelsk samt en god brugervejledning på dansk. Begge dele er gode at støtte sig til, men reelt næsten overflødige. X-Terra 30 er en **"tænd-og-gå-detektor"**, så man er i gang med det samme, uanset om man er ny eller garvet indenfor metaldetektering. X-Terra 30 kaldes ofte en "begynderdetektor", men i mine øjne skal dette ikke forstås sådan, at man kun kan anvende X-Terra 30 som nybegynder, hvorefter man er

nødt til at skifte til en dyrere model for at få noget ud af sin hobby. Begrebet "begynderdetektor" skal snarere forstås sådan, at detektoren kan anvendes af alle med et godt resultat – også af begyndere. **X-Terra 30 er en fabelagtig detektor, der finder stort set ligeså meget som de langt dyrere detektorer på markedet.**

Man skal ikke regne med, at de gode fund bare vælter op fra jorden uden videre, men med tålmodighed skal tingene nok komme. Mit første gode fund var en delfin 2 øre fra Christian IX fra slutningen af 1800-tallet. Jeg havde kun haft min X-Terra 30 i få dage, da jeg fandt den. Siden fulgte hurtigt musketkugler, 1700-tals knapper, en tenvægt fra middelalderen og flere mønter. Jeg blev klar over, at jeg havde valgt helt rigtigt ved at købe en X-Terra 30. Detektoren var stabil og troværdig. **Tingene fungerede simpelthen bare, som de skulle!**

Når søgehovedet svinges fra side til side over en metalgenstand, afgiver detektoren et lydssignal, og der vises et tal på LCD-displayet. Symbolerne på displayet er store og derfor meget lette at aflæse. Detektoren placerer fundet i et af **12 segmenter** på en skala, der spænder fra -4 til +44. -4 indikerer jern, mens positive tal indikerer et ikke-jernholdigt fund. Der ligger rigtig meget jern i jorden, og som nybegynder bør man glemme alt om at grave på -4 (medmindre man altså leder efter rustne søm). Jo højere positivt tal, desto bedre elektrisk ledeevne, hvilket dog ikke nødvendigvis er ensbetydende med bedre fund. F.eks. falder guld faktisk relativt lavt på skalaen – dog aldrig nogensinde som -4. Værd at bemærke er det, at store jernringe og harvetænder godt kan snyde, idet de har en tendens til at falde i segmentet 44, selvom de burde falde i -4. Måske skal dette tolkes sådan, at segmenteringsskalaen i virkeligheden ikke er lineær, men derimod cirkulær, således at -4 og 44 ligger ganske tæt, frem for langt fra hinanden.

Hvis man især leder efter **gamle mønter**, som jeg gør, er stabile signaler, der falder i segmenterne 16 til 40, ofte interessante. Talværdien afhænger bl.a. af legeringen og møntens tykkelse. Man undgår ikke at grave skrald op engang imellem – heller ikke med en X-Terra 30. Jo bedre man bliver til at tolke detektorens signaler, desto færre gange graver man dog forgæves. Signalet må gerne svinge mellem et par segmenter, f.eks. 36-32-36-32, men et ustabil signal, der eksempelvis siger 36-4-12-44 er næppe en mønt. Jeg bruger altid lige et par sekunder på at føre søgehovedet fra side til side over genstanden for at afgøre stabiliteten, før jeg graver.

Når jeg har fået et signal og besluttet mig for at grave på det, anvender jeg næsten altid **pin-point funktionen**. Denne aktiveres ved at trykke på knappen "PIN-POINT / DETECT". Funktionen fungerer optimalt med det koncentriske standardsøgehoved og gør det muligt at

lokalisere metalgenstande præcist, så man undgår at grave forkert og evt. skade fundet. Pin-point funktionen fungerer både ved hjælp af lyd og visuelt på displayet. Især i starten er det et meget nyttigt værktøj. Efterhånden lærte jeg at bruge pin-pointerens lyd som en ekstra kontrol af, om jeg burde grave efter en given metalgenstand i jorden. Jeg fandt ud af, at en høj og forceret lyd ofte indikerer letmetal såsom en dåse eller et stykke blik. En klar og behagelig tone kan indikere en mønt. Desuden kan pin-pointeren med fordel anvendes til at afgøre metalgenstandens størrelse. Hvis lyden hurtigt indtræffer og forsvinder igen, når man langsomt fører søgehovedet henover stedet, er der tale om en relativt lille genstand – evt. en mønt. Hvis lyden vedbliver med at være kraftig over et større område, er der helt sikkert tale om en genstand, der er større end en mønt. Alt dette kan lyde teknisk, men man får hurtigt en fornemmelse af tingene ved at prøve dem i virkeligheden.

Der findes også en **dybdeindikator** på displayet, der giver en indikation af, hvor dybt metallet ligger i jorden. Dybdeindikatoren er især brugbar, hvis jorden er hård, fordi man på den måde får et hint om, hvor langt ned i undergrunden, man skal kæmpe sig for at få fat i fundet. Under normale omstændigheder findes genstanden dog i det spadestik jord, man alligevel altid vender. Det skal bemærkes, at indikatoren kun er relativ, idet den bl.a. afhænger af metalgenstandens størrelse. En stor genstand kan således få detektoren til at tro, at den ligger nærmere overfladen, end den faktisk gør.

X-Terra 30 giver også mulighed for **frasortering af uønskede fund**. I starten fandt jeg en del kapsler, og det var derfor fristende at frasortere dem, så jeg slap for at grave dem op hele tiden. Frasortering af eksempelvis kapsler sker ved at føre søgehovedet henover en kapsel og herefter trykke på "ACCEPT / REJECT". Næste gang søgehovedet passerer en kapsel, afgiver detektoren ikke et signal. Jeg fandt dog også hurtigt ud af, at funktionen skal anvendes med varsomhed, fordi detektoren reelt ikke kan genkende kapsler. Det er således ikke kun kapsler, der frasorteres, men alle fund – gode som dårlige – som falder i det samme segment som kapsler. Ved at frasortere kapsler, risikerer man dermed også at gå forbi visse mønter.

Pga. ulemperne ved automatisk frasortering anvender jeg som regel "**All Metal**", hvor detektoren ikke foretager nogen form for diskriminering. I stedet forsøger jeg selv at tolke de signaler, detektoren giver mig – dvs. foretage min egen diskriminering med hovedet. Det betyder, at jeg graver på de signaler, der lyder og ser ud som mønter – resten ignorerer jeg simpelthen. Det er måske fristende at grave på alle signaler, men man bør huske, at den tid der bruges herpå, mistes i den anden ende – tid, som kunne være brugt på at få flere gode signaler. Jeg fandt hurtigt en god balance ved at prøve mig frem. Jeg graver ganske vist en kapsel op i ny og næ, men det kan jeg sagtens acceptere, fordi jeg ved, at detektoren samtidig

informerer mig, når der er mønter i jorden. Faktisk opfatter jeg al diskriminering med detektoren som afgivelse af potentielt værdifuld information. Desuden er der den fordel ved "All Metal", at der her opnås den største søgedybde.

Den sidste af X-Terra 30's funktioner, jeg vil fremhæve, er muligheden for at justere **følsomheden**. Følsomheden indstilles under "MENU"-knappen, hvor også lydniveauet kan tilpasses. Indstillingen sker meget let ved at bruge "-" og "+" knapperne. Fordelen ved at kunne indstille følsomheden er, at detektoren altid kan yde sit optimale uden at levere falske signaler. Jeg har erfaret, at en følsomhed på 7-8 er passende på de fleste marker. Hvis der generelt er meget få signaler, kan der med fordel skrues lidt op, mens der omvendt bør skrues lidt ned, hvis man oplever falske signaler. Generelt er falske signaler ikke noget problem med X-Terra 30, og følsomheden er på ingen måde noget, man behøver gå at indstille hele tiden.

En af de mønter, jeg meget gerne ville finde, var den store kobberskilling fra 1771. Jeg havde haft min detektor i godt og vel en måned og gik og svingede på en nyhøstet stubmark. Pludselig fik jeg et meget klart og stabilt signal: 40-40-40-40 viste displayet, når jeg førte søgehovedet henover jorden fra side til side. Jeg pin-pointede for at være sikker på, hvor der skulle graves, vendte så et spadestik jord op, og til syne kom en stor mønt med en fin grønlig patinering. "1 SKILLING DANSKE 1771". Et fantastisk øjeblik! I de to år, jeg brugte min X-Terra 30 fandt jeg flere end ti 1771-skillinger. Stadig den dag i dag kan jeg betages af den kendsgerning, at næsten enhver mark gemmer på gamle mønter. Mønter, som til alle tider er

blevet tabt under markarbejde. Mønter, som er gledet ud af lommen på bonden og i al ubemærkethed faldet ned i mulden bag hestene og ploven. Mønter, som har været uberørt af menneskehænder gennem århundreder. Med en X-Terra 30 blev det muligt for mig at genfinde disse mønter, og jeg kan kun anbefale enhver anden at gøre det samme. Det er en rar fornemmelse at samle en gammel mønt op og vide, at den fortæller en historie om de folk, der har færdedes på netop det sted for mange år siden. **Selvom jeg har fundet i hundredvis af gamle mønter med min X-Terra 30, får det stadig hjertet til at banke lidt hurtigere, hver gang det sker.**

X-Terra 30 er generelt god til mønter. Det gælder ikke bare store og massive kobbermønter. Også **små, tynde sølv mønter** fra middelalderen og frem til 1600-tallet bider af og til på "krogen". Borgerkrigsmønter fra 12-1300-tallet har min X-Terra 30 ligeledes fundet nogle stykker af. Meget tynde mønter kan have en tendens til at springe lidt rundt mellem forskellige segmenter på skalaen – især hvis mønterne ligger på højkant i jorden. Med lidt øvelse kan man dog også lære at tolke disse signaler korrekt.

Jeg har flere gange brugt min X-Terra 30 på stranden. Det har typisk været i perioden før høst, hvor kornet på markerne er for højt at svinge i. **På stranden ligger mange gangbare mønter, og her er X-Terra 30 suveræn.** Detektoren kan genkende mønterne, hvilket betyder, at man kan gå på "coin shooting" og eksempelvis kun lede efter 10'ere og 20'ere. Jeg tror nok, min rekord er 64 mønter på samme dag. Gangbare 1 krone slår 8-12, 2 kroner 12-16, 5 kroner 16-20, 10 kroner 28-32, 20 kroner 32, 25 ører 32-36 og 50 ører 36. Når man går på stranden, er man næsten aldrig i tvivl, når man finder en mønt, fordi slagene er helt specielle. Kun pull-tabs fra øldåser er svære at skelne fra 2 kroner. Det mest bemærkelsesværdige ved mine strandture har nok været at opleve, at jeg ofte finder mønter, som tydeligvis har ligget på stranden i adskillige år. Nogle har været tæt ved 50 år gamle. Min fortolkning heraf er, at min X-Terra 30 simpelthen får fat i flere mønter, end visse andre detektortyper gør – det sker nemlig, at jeg møder andre med en detektor på stranden. De andre finder det, der ligger i overfladen, men går forbi de ældre mønter, der ligger dybere.

Jeg vil tro, at X-Terra 30 registrerer de fleste mønter på ca. 20 centimers dybde, hvilket er tilfredsstillende, selvom det ikke helt kan måle sig med de dyreste detektorer, herunder Minelabs Explorer. Det er her relevant at vide, at der findes en del **tilbehør** til X-Terra 30, som man kan vælge at anskaffe sig noget af hen ad vejen, efterhånden som behovet måtte melde sig. En af de ting, der bør overvejes, er et DD søgehoved. Søgefeltet ved det koncentriske standardsøgehoved er kegleformet. Kegleformen betyder, at søgedybden er størst midt på søgehovedet og herefter aftager. Med DD søgehovedet opnås der fuld søgedybde i hele

søgehovedets bredde. Standardsøgehovedet fungerer fint, og man kan gøre masser af fund med det, men man vil opleve, at fundmængden stiger med DD søgehovedet, fordi der afsøges flere kubikmeter jord per sving. Personligt valgte jeg at købe DD søgehovedet efter ca. 1 år.

Jeg var den lykkelige ejer af min X-Terra 30 i lidt mere end to år, og da den blev lagt på hylden, var det kun for at opgradere til en anden model inden for samme serie: X-Terra 70. X-Terra 30's storebrødre, 50'eren og 70'eren, har lidt flere funktioner. Det gælder eksempelvis Noise Cancel, justering af Ground Balance samt den fleksibilitet det giver at kunne skifte frekvens på søgehovedet. Hvis man kan leve uden disse ekstra funktioner (og det kan man sagtens som nybegynder), så er X-Terra 30 det helt rigtige valg.

Hvis jeg selv var nybegynder igen og skulle ud at investere i min første metaldetektor, ville jeg ikke være i tvivl: Jeg ville vælge en X-Terra 30. Det ville jeg gøre pga. den høje brugervenlighed, den lave vægt, og fordi man ganske enkelt får en suveræn detektor til prisen. **Jeg har aldrig fortrudt et sekund, at X-Terra 30 fra Minelab blev min første metaldetektor.** Den har givet mig et utal af gode oplevelser, som jeg ikke ville være foruden.